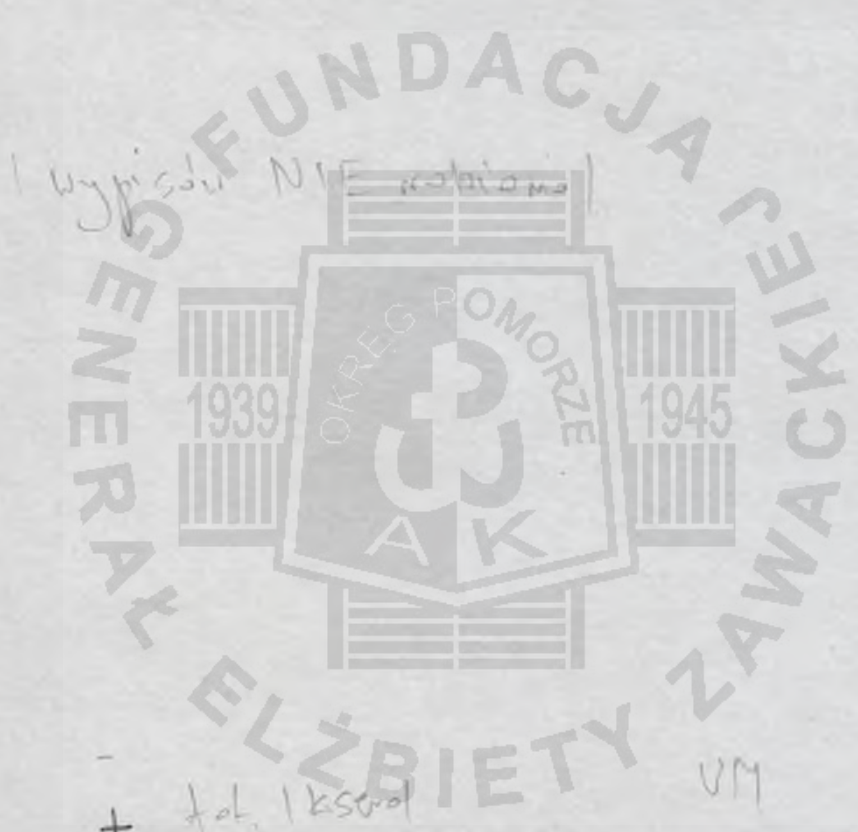

II 2003-D.62 - zwrócenie tytułu

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Wypisdu NIE (niebieski)

+ fot. 1 ksero

UM

ŻOB

MADEJSKIER *Somia*

(1914 - 1944?)

3533 | WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — MADEJSKIER Somie

.....
..... 3533 / WSK

I/1. Relacja *Uk. 4 s. 1-4*

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora *Uk. 1 s. 1-2*

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓ *ksero list.*

I/1 Relacja

- Biogram oprac. przez E. Zawacką i J. Kwamp, Toruń 2005, mpss, rkps, oryg.,
k. 2, s. 1-2
- Biogram oprac. przez E. Zawacką i J. Kwamp, Toruń 2005, mpss, rkps, oryg.,
k. 2, s. 3-4

Opisec. E2, D. w.

fat
9th

wydruk 15.11.05 - II eg 2.
1/1/11

MADEJSKIER Sonia (1914-1944?), przed wojną członkini Komunistycznej Partii Litwy, w czasie wojny dowódca ^{zndawly} grupy partyzanckiej, następnie w getcie w Mińsku Białoruskim i w Wilnie, po stronie aryjskiej główna działaczka ~~FPO~~ ^{Zjednoczony Omg - Part FPO}

Sonia, także Ryfka (ale być może są to dwie różne postacie) Madejskier vel Madejskie lub Madejska urodziła się w 1914 w Wilnie. Przed wojną była przez 7 lat więziona w Grodnie za działalność komunistyczną.

W czasie wojny według różnych informacji działała w getcie w Mińsku Białoruskim i w Wilnie. Była w Mińsku główną działaczką po stronie aryjskiej FPO (Fereinikte Partizaner Organizacje - Zjednoczone Organizacje Partyzanckie). Według materiałów z Yivo Institute For Jewish Research: *była dowódcą grupy partyzanckiej i z-cą dowódcy oddziału. Po opuszczeniu lasu przez ostatnie jednostki została skierowana do pracy w mieście. Skonsolidowała podziemie miejskie. Wskutek prowokacji została aresztowana przez Gestapo. Próbowwała popełnić samobójstwo, któremu Niemcy przeszkodzili. Umarła w szpitalu przed oswobodzeniem.*

Według informacji J. Zachczyńskiej, która przekazała do ŻIH zdjęcie S. Madejskier zginęła ona w getcie w Mińsku wraz z córką w 1942, a jej mąż zginął w partyzantce. Według *Jerusalem of Lithuania* była: *czł. sztabu FPO, czł. Partii Komunistycznej, zamęczona przez gestapo w 1944.*

Według E. Banasikowskiego Sonia Madejskier została wysłana przez przywódcę całej organizacji żydowskiej w Wilnie Icchaka Wittenberga do Moskwy z prośbą o pomoc. Jednak Sonia nie wykonała powierzonego jej zadania, po wyjściu z getta pozostała w Wilnie ukrywając się wśród polskich przyjaciół.

W *Sł. Uczestniczek ...* występuje - podana przez Dom Bojowników Getta w Jerozolimie - *Madajskier Ryfka: (?-po VIII 1943), zamieszkała w Wilnie, czł. Haszomer Hacair; wysłana przez Zjednoczoną Organizację Partyzancką do getta w Białymstoku, czł. ŻOB, łączniczka do kontaktów na zewnątrz getta, po powstaniu w białostockim getcie czynna w organizowaniu pomocy ukrywającym się Żydom; ciężko ranna, zmarła. Nie wiadomo czy chodzi tu o Sonię Madejskier.*

Sonia Madejskier Postanowieniem Prezydenta RP Nr 154/48 z 19 IV 1948 została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari na wniosek Zarządu Głównego Związku Żydów Uczestników Walki Zbrojnej z Faszyzmem z 1 IV 1948 z

wysłano do
A. Grujnińskiej 16.11.05,
ale nie odpisała

2/1/2

uzasadnieniem: *Czołowa działaczka konspiracyjna, Delegat FPO po stronie aryjskiej. Udział w misji przez front. Zginęła w boju z gestapowcami gdy przyszli po nią do domu.*

APAK, T. 3533/WSK (tamże materiały Yivo Institute For Jewish Research, Nowy Jork - 9-cio stronicowy tekst hebrajski tłumaczony przez M. Friedmana w 2003 r. oraz informacje od Neumana R.); BKiOKPRP, Pośmiertny wniosek odznaczeniowy Madejskiej S; DW UdsKiOR, Wykaz Kapituły VM III RP; ŻIH, sygn. IV-K-224 (tamże fot.)

Banasikowski E., *Na zew Ziemi Wileńskiej*, Paryż 1988, s. 306; *Sł. uczestniczek ...*, s. 255.

Biogram "OM Kobiet" oprec. przez E2 i D. W. 23 VIII 05 do II tomu "Stowmike" I/1/3

MADEJSKIER Sonia (1914-1944?), przed wojną członkini Komunistycznej Partii Litwy, w czasie wojny dowódca żydowskiej grupy partyzanckiej, następnie w getcie w Mińsku Białoruskim i w Wilnie, po stronie aryjskiej główna działaczka Zjednoczonej Organizacji Partyzanckiej - FPO

Sonia, także Ryfka (ale być może są to dwie różne postaci) Madejskier vel Madejskie lub Madejska urodziła się w 1914 w Wilnie. Przed wojną była przez 7 lat więziona w Grodnie za działalność komunistyczną. H 2/4

W czasie wojny według różnych informacji działała w getcie w Mińsku Białoruskim i w Wilnie. Była w Mińsku główną działaczką po stronie aryjskiej FPO (Fereinikte Partizaner Organizacje - Zjednoczone Organizacje Partyzanckie). Według materiałów z Yivo Institute For Jewish Research: była dowódcą grupy partyzanckiej i z-cą dowódcy oddziału. Po opuszczeniu lasu przez ostatnie jednostki została skierowana do pracy w mieście. Skonsolidowała podziemie miejskie. Wskutek prowokacji została aresztowana przez Gestapo. Próbowwała popełnić samobójstwo, któremu Niemcy przeszkadzili. Umarła w szpitalu przed oswobodzeniem. 2/4

Według informacji J. Zachczyńskiej, która przekazała do ŻIH zdjęcie S. Madejskiej, zginęła ona w getcie w Mińsku wraz z córką w 1942, a jej mąż zginął w partyzantce. Według *Jerusalem of Lithuania* była: czł. sztabu FPO, czł. Partii Komunistycznej, zamęczona przez gestapo w 1944. V, 4

Według E. Banasikowskiego Sonia Madejskier została wysłana przez przywódcę całej organizacji żydowskiej w Wilnie Icchaka Wittenberga do Moskwy z prośbą o pomoc. Jednak Sonia nie wykonała powierzonego jej zadania, po wyjściu z getta pozostała w Wilnie ukrywając się wśród polskich przyjaciół. 2, 4

W *Sł. Uczestniczek ...* występuje - podana przez Dom Bojowników Getta w Jerozolimie - Madajskier Ryfka: (?-po VIII 1943), zamieszkała w Wilnie, czł. Haszomer Hacair; wysłana przez Zjednoczoną Organizację Partyzancką do getta w Białymstoku, czł. ŻOB, łączniczka do kontaktów na zewnątrz getta, po powstaniu w białostockim getcie czynna w organizowaniu pomocy ukrywającym się Żydom; ciężko ranna, zmarła. Nie wiadomo czy chodzi tu o Sonię Madejskier. V, 4

Sonia Madejskier Postanowieniem Prezydenta RP Nr 154/48 z 19 IV 1948 została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari na wniosek Zarządu Głównego Związku Żydów Uczestników Walki Zbrojnej z Faszyzmem z 1 IV 1948 z

uzasadnieniem: *Czołowa działaczka konspiracyjna, Delegat FPO po stronie aryjskiej. Udział w misji przez front. Zginęła w boju z gestapowcami* / *gdy przyszli po nią do domu.*

APAK, T. 3533/WSK (tamże materiały Yivo Institute For Jewish Research, Nowy Jork - 9-cio stronicowy tekst hebrajski tłumaczony przez M. Friedmana w 2003 r. oraz informacje od Neumana R.); BKiOKPRP, Pośmiertny wniosek odznaczeniowy Madejskiej S; DW UdsKiOR, Wykaz Kapituły VM III RP; ŻIH, sygn. IV-K-224 (tamże fot.)

Banasikowski E., *Na zew Ziemi Wileńskiej*, Paryż 1988, s. 306; *Sł. uczestniczek ...*, s. 255.

I/2 Dokumenty

- Pamiątkowy wniosek odznaczeniowy, Warszawa 1948, mps, rkp, kopia, k. l. s. 1-2

P O S M I E R T N Y
W N I O S E K O D Z N A C Z E N I O W Y

Za zasługę w walce konspiracyjnej w czasie okupacji /określić dok-
ładnie charakter zasługi/ Człowa działaczka konspiracyjna Delegat
F.P.O (Organizacja Partyzancka Wilna) po stronie aryjskiej. Udział
w misji przez front. Zginęła w boju z gestapowcami; gdy przyszli po
nią do domu
Teren działalności w okresie pracy, którą powoduje odznaczenia ...

Ghetto Wilno

0 odznaczenie ... Krzyż Virtuti Militari V klasy

1. Nazwisko i imię Madejska Sonia
2. Nazwisko z poprzednich małżeństw i rodowe
3. Imiona rodziców
4. Miejsce i dokładna data urodzenia
5. Adres
6. Zawód wyuczony
7. Obecnie zajmowane stanowisko
8. Miejsce pracy
9. Stanowisko w pracy społecznej
10. Narodowość żydowska 11. Przynależność państwowa ... polska
12. Przynależność partyjna Komunistyczna Partia Litwy
13. Udział w walkach z Niemcami /gdzie i kiedy/ Wilno 1941-1943r.
14. Jak długo służył w Armii Polskiej i innych armiach
15. Czy był ranny /gdzie i kiedy/
16. Posiadane odznaczenia; Rodzaj odznaczenia i klasa, data nadania
za jaką zasługę

17. Kto podaje do odznaczenia Zarząd Główny Zw. Żyd. Uczestn. Walki Zbrojnej z Faszyzmem

18. Uzasadnienie wniosku

Opinia Zarządu Głównego Zw. Żyd. Uczestn. Walki Zbr. z Faszyzmem Opinia Zarządu Powiatowego

Warszawa, 1. IV. 1948r.
Miejsce i data

Podpisy :

Przewodn. Zarządu Gł. /G. Smolar/
Sekretarz Generalny /Mr. P. Stern/

Miejsce i data

Podpisy :

[Handwritten signature]

Pieczęć

Pieczęć

Opinia Centralnego Zarządu Głównego Komitetu Żydów w Polsce

Warszawa, dn. 2. IV. 1948r.

Miejsce i data

Podpisy :

Przewodniczący CKZP. /dr. A. Berman/

Sekretarz Generalny /J. Jazebnik/

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Opinia Głównej Komisji Odznaczeniowej :

Miejsce i data

Podpisy :

Za zgodność z oryginałem

Ekspert
Barbara Kruszyńska

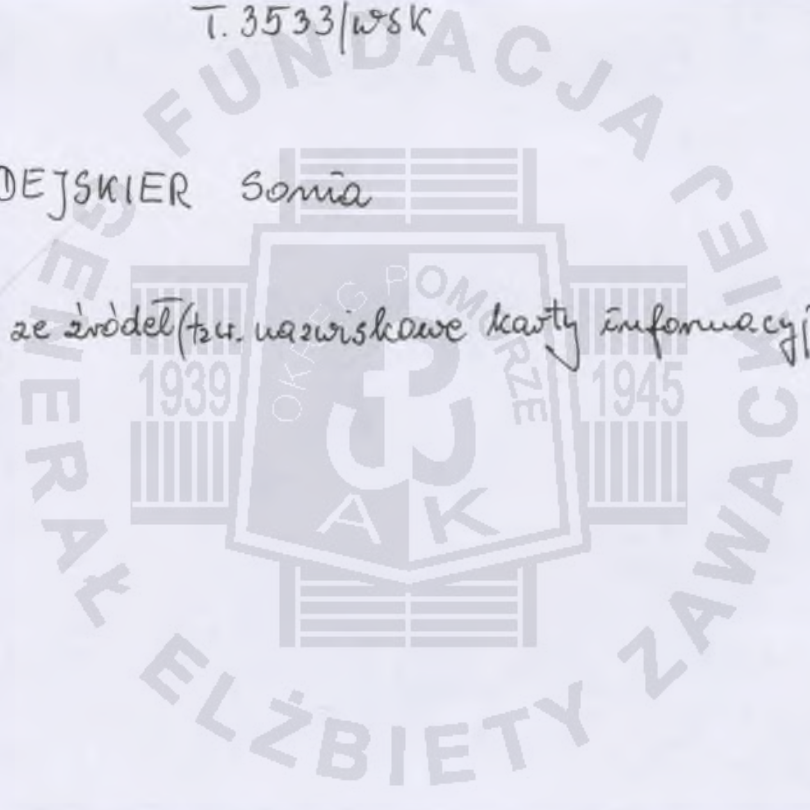
5.07.2003

T. 3533/wsk

500

MAJEJSKIER *Sonia*

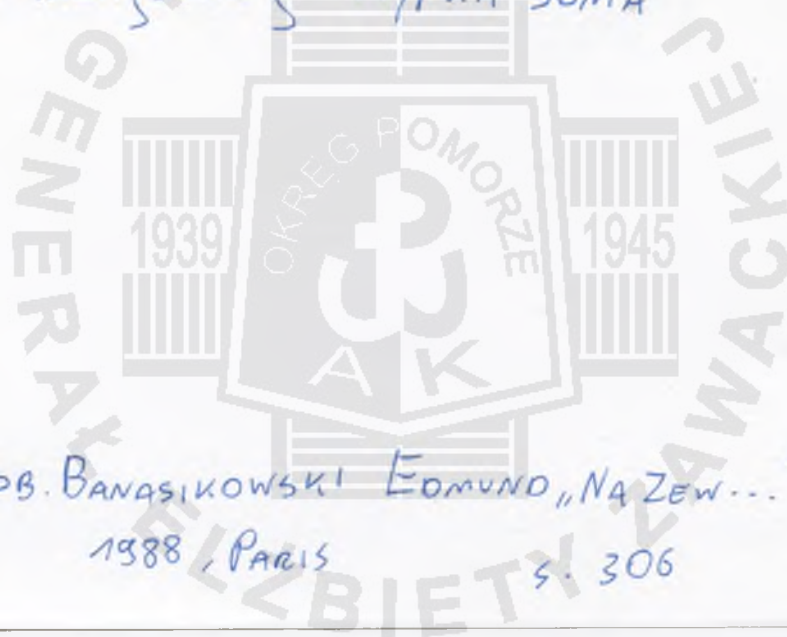
V *wypisy ze źródeł (tj. nazwiskowe karty informacyjne)*

VM

żOB

MADAŹSKIĘŻ RYFKA SONIA

żOB. BANASIKOWSKI EDMUND „NA ZEW...”

1988, PARIS

s. 306

żMIKX103

HM
FUNDACJA
Z
VM
Madajskier (czy Madajska)
były na kartoch dwie: Ryfka i Sonia
na isto była zakreślona Sonia
1939 OKRĘGOWA PRACOWNIA 1945
AK
będzie przerwano
później
ELŻBIETY ZAWIĄZANE

VIII

Madajskiej Sowie

rozprawka o jej rodzicach
w koresp. internet z R. Heilmannem

8.	†	MADAJSKIER	Ryfka /Sonia?/	
ZOB	Powstanie w Getcie Bialostockim			Post. Prezydenta RP Nr 154/ 48 z 19.04.1948

- 2 - Tum. z Madajskiego - M. Friedman

Madajskier Sonia

ur. w 1914 r. w Wilnie. Przesiedziała 7 lat w Grodnie za działalność komunistyczną. Była dowódcą grupy partyzanckiej i z-cą dowódcy oddziału. Po opuszczeniu lasu przez ostatnie jednostki została skierowana do pracy w mieście. Skonsolidowała podziemie miejskie. Wskutek prowokacji została aresztowana przez Gestapo. Próbowła popełnić samobójstwo któremu Niemcy przeszkadzili. Umarła w szpitalu przed oswobodzeniem.

/wg. oprac. z Izraela, t.II.s.724 /

152

Pogrzeb
Dzie Kucy mite

- z. Jura - z hebrajskiego - M. Friedman

Madajskier Sonia

ur. w 1914 r. w Wilnie. Przesiedziała 7 lat w Grodnie za działalność komunistyczną. Była dowódcą grupy partyzanckiej i z-cą dowódcy oddziału. Po opuszczeniu lasu przez ostatnie jednostki została skierowana do pracy w mieście. Skonsolidowała podziemie miejskie. Wskutek prowokacji została aresztowana przez Gestapo. Próbowała popełnić samobójstwo któremu Niemcy przeszkadzili. Umarła w szpitalu przed oswobodzeniem.

/wg. oprac. z Izraela, t.II.s.724 /

1945

Przyjęte 22 Kuczyńskie

RYFKA (SONIA?) MADAJSKIER

zob. + IVMS.276

LP

Zdjęcie w zbiorach ŻIH

Informacja zebrana przez ŻIH

Zginęła w getcie w Mińsku wraz z córką w 1942. Mąż zginął w partyzantce. Była członkiem sztabu FPO? I członkiem partii komunistycznej, zamęczona przez gestapo

Peruka przed Arch. 22 m 30 (LP)

1,03
Joa. Kucyński
ŻIH - Jagiello

VI Fotografie
- ksero list.

03.3.1992. 220.3

p. 357/103

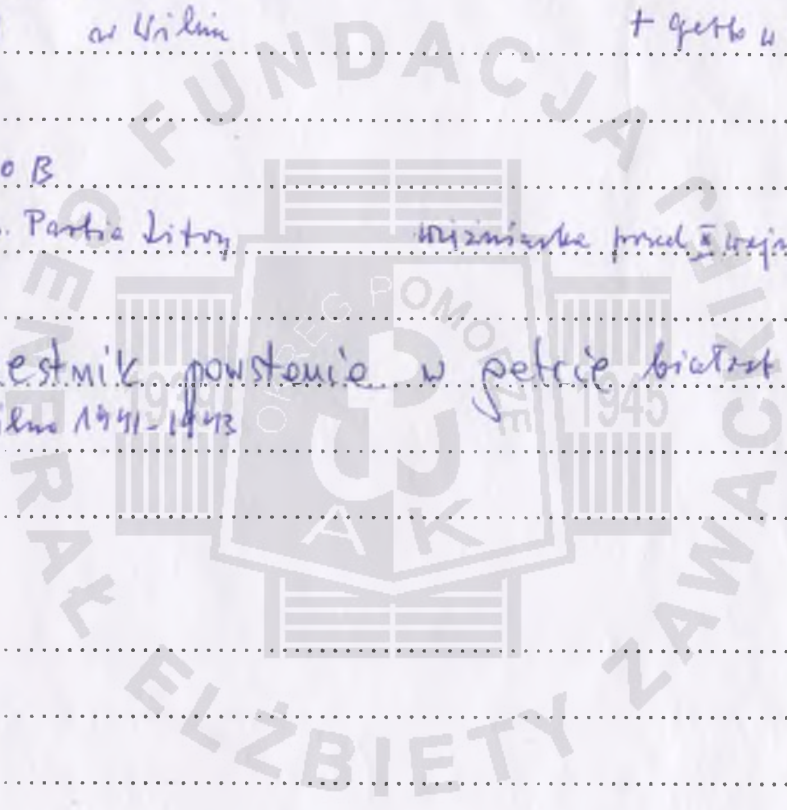
akt. 20.2.14

ZABYTKI KULTURY I POMNIKI PAMIĘCI W ZBIORACH FOTOGRAFII ŻIH

1. Miejscowość MINSK BIAŁORUSKI	3. Obiekt portret	4. Sygnatura ŻIH - IV - 11-22-
2. Szer./dł. geogr.	a istnieje b nie istnieje	a neg. ŻIH b neg.
5. Podpis/opis SONIA MADEJSKIER		6. Autor zdjęcia data
7. Fotografia 		
8. Uwagi Wg ofiarodawcy zdjęcia J.Zachczyńskiej zginęła w getcie w Mińsku wraz z córką/1942/,mąż zginął w partyzantce. Wg"Jerusalem of Lithuania"N.Y. 1974 S.M./1913-1944 V/czł. sztabu FPO,czł.Partii Komunist. zamęczona przez gestapo.		9. Sporządził(a) kartę J.Jagielski data 27.06.94

255 supl.

- 1. N Madejsken Madajski².....
- 2. I.,ps. Somiel² Rytko - 2 osoby Rytko i Somie
- 3. ur. 1914 w Wilnie + getto w Mińsku 1942
- 4. st.
- 5. Org. ZOB
Kom. Partia Litwy misjonarstwo przed wyjazdami w Gorych
- 6. przydz uczestnik powstanie w getcie białost
Wilno 1941-1943
- 7. funkeje
- 8. nr
- 9. źr.

Wielkie Łuk

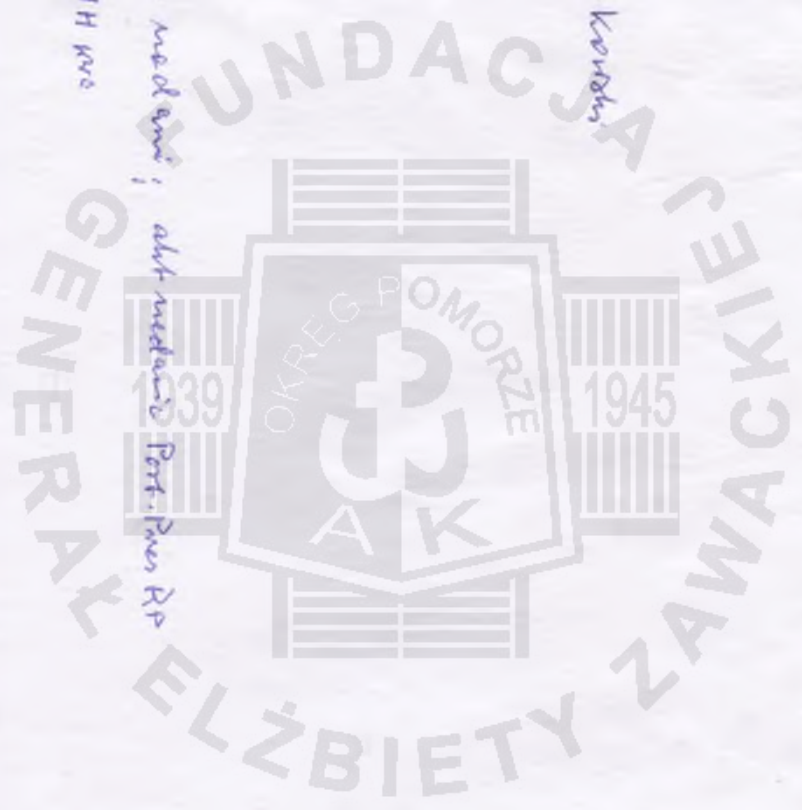
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22

.Pomorski

, kmierek o modami; akt medacji Port. Pom RP

akt 2 234 w

Wielkie Łuk

T. 3533/wsk

ŻOB

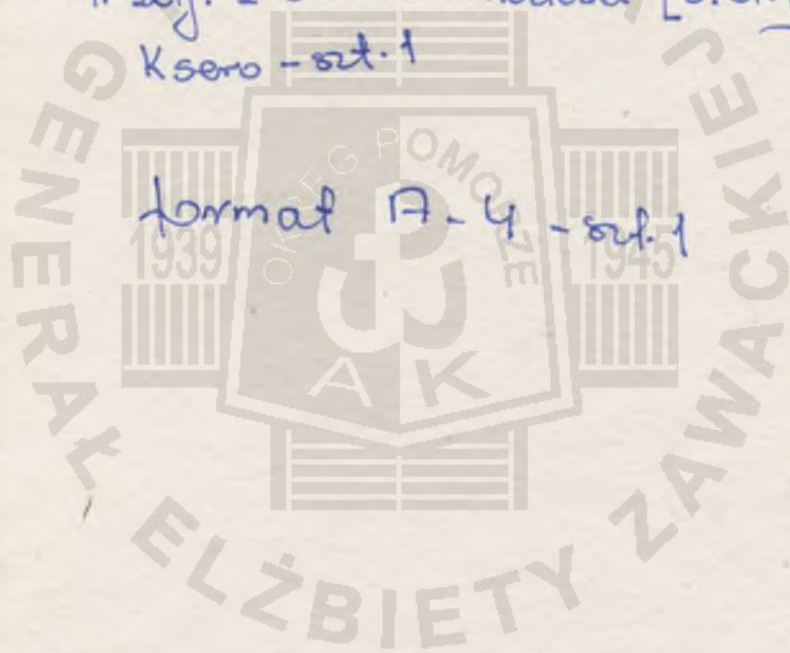
MADEJSKIER Sonia

vi) Fotografie

1. zdj. z okresu młodości [b. ol.]

Ksero - szt. 1

format A-4 - szt. 1

MADEJSKIER Somia

